

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
Кафедра педагогіки

Нечепоренко М.В.

ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ

Методичні рекомендації
(для студентів, учителів, методистів,
керівників педагогічної практики)

Харків: ХНУ

2011

УДК 370:378

Рекомендовано до друку кафедрою педагогіки ХНУ
протокол № 11 від 25 січня 2011 р.

Нечепоренко М.В. Виховна педагогічна практика студентів. Методичні рекомендації (для студентів, учителів, методистів, керівників педагогічної практики). Х.: ХНУ. – 2011. – 20 с.

Рецензенти: Бойко А.М. – доктор педагогічних наук, професор, членкор. АПН України, завідувач кафедрою педагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Міхільов О.Д. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедрою історії зарубіжної літератури та класичної філології ХНУ ім. В.Н. Каразіна.

Микитюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

В методичних рекомендаціях подана інформація про місце та значення виховної роботи в період педагогічної практики, розкриваючи її види, завдання та призначення. Подаються також поради студентам і методистам щодо підготовки й проведення виховного заходу з навчальної дисципліни та з погляду виконання обов'язків класного керівника, складання психолого-педагогічних характеристик на учня, класний колектив.

УДК 370:378

© Нечепоренко М.В., 2011
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для студента-практиканта чи найскладнішим у період педагогічної практики є вибір теми й визначення методики проведення виховної роботи. Щодо навчальної діяльності, то студент користується власним недалеким досвідом підготовки до уроків і згадує, як проводились уроки вчителями в його школі. А ось виховна робота майже начисто забувається, бо все, що було пережито під час шкільного навчання, залишається певним загальним досвідом: як учився, готував уроки, виконував контрольні завдання та інші види освітньої діяльності. В той же час виховна робота вчора, сьогодні, завтра в школі була, є й буде такою, що здійснюється в усіх видах діяльності, як-то: під час уроку, бесіди з батьками й окремо з кожним учнем, при проведенні екскурсії, заняття в майстернях чи на пришкільній ділянці, під час культпоходу чи зустрічей з видатними особами сучасності.

Щоразу вчитель звертає увагу учнів на необхідність дотримання правил поведінки, вимог правил культури спілкування, організації самостійної роботи, методики визначення джерел. Навчальна дисципліна – в самій цій назві вже захована ідея виховання дисциплінованості, порядку, певного режиму праці й відпочинку.

В наших рекомендаціях кожен студент зуміє знайти конкретні відповіді на різноманітні питання шкільної виховної практики. Урок залишається основною формою не тільки навчальної, але й виховної роботи. В той же час і в школі, і в університетах організується як окрема ланка впливу на учнів і студентів освітньо-виховна діяльність, яка виходить за рамки навчальної. В школі – це виховні години, в університетах та інститутах (академіях) – години зустрічей з кураторами, участі в проведенні днів кафедри.

Успіх виховної роботи студента практиканта залежить від настрою на добродійність і поблажливість, готовність діяти в інтересах учня, всього класу.

ЗАГАЛЬНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

З усього розмаїття завдань шкільної практики найважливішими можна назвати такі, як:

1. Відвідування усіх уроків за спеціальністю і відповідний їх аналіз у «Щоденнику педагогічних спостережень».

2. Підготовка й проведення уроків за спеціальністю основної кафедри й у кількості, визначеної факультетським керівником (кафедрою).

3. Відвідування залікових і контрольних уроків інших практикантів.

4. Участь у підготовці й проведенні засідань предметних гуртків, факультативів, виховних годин.

5. Допомога учням, які переживають певні труднощі у вивченні навчального предмета.

6. Участь у роботі з батьками:

- під час підготовки й проведення батьківських зборів (один раз на чверть);

- відвідування учнів вдома.

7. Посильна участь у випуску стіннівок.

8. Перевірка щоденників учнів.

9. Підготовка й проведення класних годин, культурно-виховних заходів у школі й поза нею, інших заходів (за планом класного керівника).

10. Ведення «Щоденника педагогічних спостережень».

11. Написання усіх конспектів залікових уроків і залікових виховних заходів.

12. Підготовка до заліку з педагогічної практики основних документів за результатами практики.

Документація студента включає в себе основні письмові роботи, якими є:

- конспекти залікових уроків;

- конспект (або сценарний план, сценарій) виховного заходу;

- індивідуальний план;

- текст аналізу уроку;

- педагогічний щоденник;
- психолого-педагогічна характеристика учня;
- звіт про навчально-виховну роботу на час практики.

Всі ділові папери слід уважно готувати у відповідності до вимог та не забувати підписати й поставити дату складання звіту.

Студент протягом усього робочого тижня буває у школі, виконуючи при цьому завдання учителя-фахівця і класного керівника. Як учитель він виконує усі доручення навчального характеру, а як класний керівник він постійно спілкується зі своїм класом та готує й проводить разом з класним керівником організаційні, виховні, методичні, громадські види роботи та збирає яскравий матеріал для виховної роботи.

РОБОТА СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА ЯК КЛАСНОГО КЕРІВНИКА В ШКОЛІ

Виховна робота здійснюється впродовж усієї практики, починаючи з загальних зборів, проведення уроку чи будь-яких видів спеціально організованого заняття чи екскурсії.

Крім уроку, в школі, як і у вищих навчальних закладах, проводяться навчальні екскурсії (предметні) і виховні (для виконання різних морально-етичних чи естетичних завдань чи пошуку відповіді на духовні, трудові, професійні питання).

Виховна робота теж планується. В школі складається загальний план роботи, куди окремим розділом входить виховна робота. Щодо класу, то класний керівник організує і здійснює виховну роботу. Студент-практикант під час педагогічної практики виконує навчальні і виховні доручення, користуючись планом роботи класного керівника, до якого його розподілили як помічника класного керівника. Студент разом з класним керівником проводить з учнями таку роботу, яка допомагає кожному знайти своє місце в класі та відчувати там затишно. Це означає, що студент разом з класним керівником намагається об'єднати всіх учнів навколо виконання основних завдань, якими є:

- успішне опанування знаннями та допомога учням, у яких виникають проблеми. Вплив на встановлення позитивних міжособистісних

стосунків. Крім того, практикант допомагає поєднувати зусилля усіх учителів-предметників, які викладають у цьому класі, щоб мати позитивні результати в навчанні та взаєморозуміння в цілому;

- практикант допомагає налагоджувати взаємопорозуміння та доброзичливість у стосунках між учнями, вчителями, батьками та здійснює спостереження за учнем, якого обрав для складання на нього психолого-педагогічної характеристики.

Класна виховна година проводиться щотижня в обраному класі. Як правило, вона присвячується певній темі або питанням підведення підсумків за тиждень, за чверть, за результатами чергування чи інших заходів, до виконання яких залучилися діти.

Підготовка й проведення **виховного заходу** проводиться у відповідності до планів роботи класного керівника. Але вибір теми може залежати від бажання і готовності студента. Популярністю серед учнів середніх і старших класів користуються диспути й виховні години на теми культури поведінки, дружби, товаришування, естетичних смаків, морально-духовних позицій.

Виховна робота в школі невіддільна від навчальної. Успішна робота на уроці досягається тільки уважним і сумлінним ставленням учнів. А тому студентам варто пам'ятати та щоразу згадувати, як дітей учили видатні педагоги в різні роки в різних країнах. Суть позитивної концепції педагогів-новаторів в кінці минулого на початку ХХІ століття зводиться до того, що героєм уроку є учень, а його основним завданням – добрий настрій, здоровий гумор, спільна праця батьків, учителів, спонсорів.

Широка інформованість і висока освіченість є нічим, бо залишає поза увагою щоденні людські стосунки, міжособистісні відносини. А тому виховна ідея і виховна робота в школі для студента стає основною. Як писав ще Я.А. Коменський, навчання для учнів повинно бути приємним, а Л. Толстой, продовжуючи такий підхід, сказав, що правильний той спосіб навчання, який викликає в учнів задоволення, а кращою є та школа, яка відмовляється від пригнічення. Таким чином бачимо, що вся історія педагогіки вела до ідеї «учения с увлечением» (В. Шаталов), навчання переможного, цікавого, позитивного, такого, що підносить

учня і вчителя над буднями. А тому першим і обов'язковим освітньо-виховним завданням є виконання таких вимог: з оптимістичною міркою йти до учнів і тримати їх у бадьорому настрої, захоплювати новизною знань і готовністю увесь час вчитись. Урок – це навчальна й виховна форма роботи. Але, безумовно, є ще й додаткові, такі, що доповнюють урок, розширюють його інформацію про знання, про довкілля, яке супроводжує учнів і в навчанні, і в житті. До успіху в житті готує урок і всі інші виховні заходи, до яких належать виховні (класні) години, екскурсії, відвідування театрів, музеїв, кіно, студії художнього слова, музики, хорів заняття, ансамблів і т.п.

Сценарний план виховної години, як і складання конспекту уроку, є обов'язковим документом для заліку з педагогічної практики.

Для наочної ілюстрації складного процесу вибору питання для обговорення з учнями подаємо примірну тематику виховних годин (класних годин) чи проведення бесід.

ТЕМАТИКА ВИХОВНИХ ГОДИН

Завдання помічника класного керівника полягають у тому, щоб брати участь в усіх видах роботи з прикладом. Протягом усього періоду практики студент (разом з класним керівником) виконує виховні завдання та аналізує результати в щоденнику педагогічних спостережень. В ньому записуються всі цікаві події та факти, які можуть знадобитись при написанні характеристики на учня, або на клас, для звіту. Щотижня готує і проводить виховну годину чи здійснює інші заходи (екскурсії, культпоходи, конференції).

Подаємо **перелік тем виховних годин**, щоб допомогти студентові у складанні індивідуального плану.

1. Високий рівень успішності в навчанні – це шлях до успіхів у праці та в житті.

2. Як себе краще поводити дома, в школі, в гостях?

3. Про чесність, правдивість, щирість.

4. Повага до батьків і старших людей за віком.

5. Ввічливість і стриманість.

6. Точність – привілея королів?
7. Слово, справа, вчинок і культура поведінки.
8. Про честь, совість (сумління), повагу до інших.
9. Правові й моральні правила, навіщо та як їх виконувати.
10. Скажи мені, хто твій друг...
11. Людська гідність і культура поведінки.
12. Про дружбу, товаришування, любов.
13. Дисципліна й дисциплінованість – запорука успіху.
14. Книга в житті людини.
15. Права й обов'язки учня, громадянина.
16. Дотримання правових і моральних норм – основа співпраці.
17. Спілкування як шлях порозуміння, злагоди, співпраці.
18. Дотримання моральних правил – шлях до успіху.
19. Три кити здоров'я і шлях до успіху.
20. В чому щастя людини? Які шляхи ведуть до щастя й багатства?
21. У людини все повинно бути прекрасним...
22. Ким бути? Яким бути?
23. Прекрасне навколо нас.
24. Прекрасним є саме життя.
25. Мистецтво й життя.
26. Як слово наше одізветься?
27. Світ музики і його місце в моєму житті.
28. Натхнення, навчання, праця.
29. З чого починається Батьківщина?
30. Яке ім'я твоє, друже?
31. Ім'я людини та її доля.
32. Твоя доля – в твоїх руках.
33. Пам'ять душі і серця.
34. Працелюбство, працездатність і моральність.
35. Що читати, як читати?
36. Чи замінює Інтернет книгу?
37. Батьки і діти.
38. Про що думають наші батьки і як ми ставимось до батьків.

39. Я, ти, він та інші (психологія і педагогіка міжособистісних стосунків).
40. Покликання і праця.
42. Дорослі очима дітей та діти очима дорослих.

ПРИМІРНА ТЕМАТИКА ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ З ПРОБЛЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Рідна мова моя.
2. Значення фізичної науки в житті.
3. Що таке ноосфера?
4. Культура мови.
5. Чому вчить історія?
6. Як навчитись визначати «біологічні поля»?
7. Хімічні знання в житті.
8. Яка наука є царицею всіх наук?
9. Геометрія Лобачевського й Погорєлова.
10. Художня література в житті людини.
11. Що таке «обломовщина»?
12. Про які уроки життя написав М.О. Добролюбов?
13. А.С. Макаренко вихователь чи вчений-педагог?
14. І.Ю. Рєпін – наш земляк.
15. Музика в нашому житті.
16. Іноземна й рідна мови.
17. Юрист К.Д. Ушинський – видатний педагог.
18. Як слово наше одзоветься?
19. Як лікує та вбиває слово?
20. Культура поведінки й успішне навчання.
21. Українці в світі науки й мистецтва.
22. Що таке «Барнаульське чудо»?
23. Вірити чи не вірити «Барнаульському чуду»?
24. Що означають «вічні моральні доброчинники» і як ними користуватись у реальному житті?
25. Яка професія найкраща?

26. Хто такий В.Ф. Войно-Ясенецький – лікар, учений чи священник?

27. Для чого людина народжується?

28. Як обирається професія?

29. Про вічні духовні, моральні й матеріальні цінності.

30. Наші батьки, друзі та як ми до них відносимось.

31. Книга й комп'ютер у житті інтелігентної людини.

Що таке «Педагогічний щоденник»? Ведення «Педагогічного щоденника» дає можливість проаналізувати все, що буде цікавим чи проблемним у школі. Він регулярно заповнюється студентом, починаючи з Установчої конференції та завершуючи підготовкою до підсумкової.

Титульна сторінка виглядає так:

1. Прізвище, ім'я, по батькові.

2. Факультет, курс.

3. Школа та її місцезнаходження.

4. Клас.

5. Термін проходження практики.

Перша сторінка.

Список учнів класу, прізвище класного керівника, розклад занять класу, розклад проведення контрольних і залікових уроків.

На наступних сторінках «Щоденника» записуються та аналізуються усі види діяльності, в яких студент бере участь. Загальні правила ведення «Щоденника» можна запропонувати такі:

- дата записів;

- назва заходу (урок, засідання гуртка, участь у проведенні занять (своїх чи присутність на інших). Аналіз і оцінка відвіданих занять художньої творчості, засідань, зборів, учнів у домашніх умовах і т.д.);

- аналіз відвіданих чи проведених занять, педагогічні висновки, аналіз реальних подій і власних вражень.

Індивідуальний план роботи студента є обов'язковим документом, в якому записуються всі види роботи, термін їх виконання і відмічається факт виконання. Схема його виглядає так:

Титульна сторінка «Індивідуального плану».

План навчально-виховної роботи студента-практиканта _____
курсу _____ ф-ту ХНУ

(Прізвище, ім'я, по батькові – повністю)

На період з _____ по _____

Школа № _____ м. _____

В _____ класі

Класний керівник:

Учитель:

Схема індивідуального плану

№	Зміст та види роботи	Дата	Відмітки про виконання
1. 2. 3.	Навчальна робота		
1. 2. 3.	Виховна робота в...		
1. 2. 3.	Методична робота		
1. 2. 3.	Робота в гуртках, студії...		
Підпис студента - практиканта			

ОСНОВНІ ВИДИ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ

Виховні години. Як правило, виховні години проводяться один раз на тиждень і присвячуються актуальним питанням життєдіяльності учнів. Найчастіше обговорюються питання успішності, поведінки, певних оригінальних подій і виконання завдань, запланованих або таких, що виникають спонтанно. При плануванні виховних годин можна рекомендувати включати такі теми, що пов'язуються зі знаменними датами (8 березня, День космонавтики, Свято незалежності України, спортивні успіхи, дотримання етичних вимог і т.п.

Успіх виховної години залежать від багатьох причин, але обов'язковими слід визначати такі, як:

- попереднє оголошення теми зборів;
- розподіл обов'язків;
- власне запрошення гостей;
- продумане оформлення;
- обговорення форми (святкової, робочої, пов'язаної з тематикою і т.п.).

Кращими бувають такі виховні (класні) години, які формуються з залученням активу й рядових членів колективу. Бажано, щоб кожен учень був почутий, почув слова підтримки, визнання своєї участі в спільній роботі.

Бажано, що виховний захід, як і урок, присвячувався конкретній темі, по якій пропонувались би для розв'язання певні завдання. Успішному проведенню заходу допомагає складання плану, сценарію чи сценарного плану.

Складання **плану** включає в себе такі елементи: назва теми, постановка завдань, відбір обладнання (наочні посібники, технічні засоби, медіа-презентації); запрошення гостей. Кожен з елементів стає предметом уважної підготовки, розроблення сценарію. **Сценарний план**, крім визначення окремих елементів, передбачає деталізацію найскладніших завдань. Сценарій заходу – це детальний розпис усього ходу проведення і здійснення кожного етапу зборів, починаючи від організації, оформлення, характеристики виступу, дослівного перека-

зу всього, починаючи від «Добрий день!» і завершуючи: «На все добре. До побачення!» та відвідання роздягальні й виходу за межі класу, школи, подвір'я.

Тематичні вечори присвячуються знаменним датам, якими можуть бути дні народження видатних поетів, письменників, учених або окремі знамениті відкриття, великі свята загального чи місцевого масштабів, вибору щодо формування певних морально-духовних переконань, рис характеру, поведінки.

Подорожі по рідному краю, особливо тривалі протягом доби чи двох-трьох, дуже люблять підлітки й старшокласники. До студентів-практикантів з такими пропозиціями звертаються дуже часто. І тут важливим є такі обставини, які необхідно мати на увазі.

1. Вибір дня і місця проведення.
2. Екіпіровка.
3. Урахування усіх можливих ситуацій (дощ, стабільність температури, забезпечення харчування).

Тематичні екскурсії проводяться як у межах школи, так і в поза-шкільних умовах. У школі це може бути екскурсія до шкільного музею (бойової чи трудової школи) на пришкільній дослідній ділянці, до нової майстерні, на виставки з різних видів мистецтва чи літератури, до бібліотеки і т.п.

Походи й екскурсії поза школою проводяться на заводи, фабрики, типографії, до спілок художників, до інших освітніх установ з метою здійснення профорієнтації і трудового виховання. Корисним буде залучення до таких екскурсій батьків, зайнятих у різних галузях народного господарства. Великим інтересом користуються екскурсії в природу: до ботанічного саду, до міського парку чи оранжереї, фонтану міського озера чи річки, екскурсія до історичних місць населеного пункту.

Культпоходи до театру чи кінотеатру, на циркові вистави, до музеїв, до пам'яток архітектури й культури.

Успіх подорожей, екскурсій, культпоходів забезпечуються сумлінною підготовкою. Важливо передбачити якість одягу, взуття, враховуючи і характер установи.

Робота гуртків художньої самодіяльності в умовах школи й поза нею: у палацах школярів і молоді, в центрах культури, при театрах, консерваторії, академії культури. Якщо в школі є хор, оркестр, студія виразного читання доцільно захоплювати увагу учнів та залучати їх до участі. Захоплення музикою, танцями, драматичною студією посилює виховний вплив на учнів і формує авторитет практиканта, як людини обізнаної і цікавої для учнів.

Літературно-художні конференції готуються й проводяться за тематикою шкільного літературного гуртка чи за ініціативою учителя-мовознавця, історика, музиканта. Для цього обираються образи й художні особистості з класичного арсеналу чи сучасного активного театраль-но-музикального репертуару.

В усіх видах виховної роботи можуть використовуватись зусилля батьків.

Робота з батьками входить теж елементом у діяльність студента-практиканта. Протягом навчального півріччя (або однієї чверті) здійснюється або одне відвідування учня в домашніх умовах, або в школі (в класі) індивідуально чи на класних батьківських зборах. Слід розрізняти два основних види роботи з батьками: запрошення до школи або відвідання вчителем учня в домашніх умовах. Спільна вимога до обох видів роботи – це позитивний тон спілкування, відмова від штампів чи ярликів, від негативних оцінок. В деяких школах висять на видному місці в учительській кімнаті поради. В школі № 6 м. Саки (Крим), наприклад, можна було прочитати такі поради, як:

1. Привітайте батька (матір) і зразу висловіть думку, що в них росте хороший син (донька). Відзначте його розумові й моральні риси й можливості, вкажіть на широкі позитивні можливості, а потім уже скажіть про те, заради чого батьки запрошені, але дуже обережно.

2. Скажіть, що бажано, щоб контроль за самостійною роботою був ретельнішим. Добре було б підтримувати учня щоразу, як він добре впорався з домашнім завданням.

3. Порадьте батькам бути більш толерантними і уважними до своїх дітей, бо «вони того варті».

4. Не забудьте про свято чи день народження і висловіть радість з того приводу.

Жодного лайливого чи образливого слова! Говоріть, що чекаєте щоразу покращення поведінки й рівня самостійної роботи, домашнього читання.

Щодо **батьківських зборів**, то до них слід ретельно готуватись. Загальні вимоги до цього виду діяльності такі:

1. Вчасне оголошення про збори (бажано за тиждень).

2. Визначення теми (порядку денного). Там не повинно бути якихось штампованих фраз. Замініть їх приємним побажанням і «втисніть» його в порядок денний. Наприклад:

- Як допомогти нашим учням – вашим дітям успішно опанувати навчальною програмою?

- Чому дітям важко вчитись?

- Що означає «виховання співробітництва й злагоди в школі»?

- Чому вчитель В.Ф. Шаталов навчає дітей без «трійок»?

- Наші діти – найталановитіші.

- Здоров'я, праця і культура формують успіх наших дітей.

- Як В.О. Сухомлинський «серце віддавав дітям»?

- Як формувати успішність у навчанні і готовність перемагати труднощі?

- Чому в С.М. Лисенкової легко вчитися? А як батькам можна легко виховувати дітей?

Безумовно, що школа, класний керівник запропонують низку своїх завдань. З ними слід погодитись, але намагатись, де й коли можна, пропонувати свої цікаві заходи.

Таким чином, виховна практика студента є елементом усього комплексу завдань. Важливо тільки не розгубитись і не думати, що щось є неможливе або таке, що важко виконати. Все у Ваших руках: слід тільки зосередитись, звернутись до мудрості книг і життя і діяти впевнено, з вірою і довірою.

СХЕМА АНАЛІЗУ ПРОВЕДЕННЯ І РЕЗУЛЬТАТІВ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

1. Тема заходу.

2. Мета виховного заходу. Аналіз виховних завдань, що мають бути розв'язані в процесі підготовки і проведення виховного заходу.

3. Аналіз особливостей класного колективу: вік учнів, рівень загальної вихованості, коло інтересів, участь у роботі гуртків художньої самодіяльності. Як було враховано запити й побажання учнів, їхні інтереси і творча фантазія

4. Процес підготовки: керівна роль класного керівника у ході підготовки заходу, надання допомоги учням. Опора на учнівські організації, органи самоуправління в підготовці і проведенні заходу. Позиція учнів у процесі підготовки цього заходу (розробка планів, контроль тощо). Залучення учнів до дружної, злагодженої роботи колективу, формування позитивних відносин, співробітництва, взаємодопомоги, відповідальності, організація діяльності учнів. Розподіл доручень і виконання завдань у процесі підготовки заходу та його проведення. Визначення функціональних обов'язків і повноважень кожного учня, конкретних термінів виконання окремих завдань.

5. Проведення заходу

5.1. Організація: готовність учнів до проведення заходу; оформлення приміщення, обладнання, наочність, використання технічних засобів; структурна схема заходу; чіткість, організованість, злагодженість у проведенні заходу; раціональність використання часу, участь представників громадськості у заході.

5.2. Зміст: актуальність теми, змістовна спрямованість, логічність, послідовність, цілеспрямованість, раціональність у доборі фактів, їх осмислення, глибина висновків; зв'язок з життям класу, школи, села, міста, району; добір питань, що хвилюють школярів.

5.3. Методика проведення: враховування вікових особливостей дітей; можливість відвертого обміну думками; характер діалогу, стилювання учнів до дискусії, до вироблення єдиної думки.

6. Морально-психологічна обстановка: поведінка учнів, їхня активність, зацікавленість, ставлення до заходу; поведінка вчителя, його тон, стиль поведінки, ставлення до учнів, педагогічний такт, повага до самостійних думок, пропозицій, рішень учасників.

7. Результати: вирішення конкретних завдань виховання у процесі підготовки і проведення заходу; ставлення і зацікавленість учнів до його змісту й проведення.

8. Загальна висновки.

9. Рекомендації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болдырев Н.И. Классный руководитель. – 2-е. изд., – М.: Просвещение, 1978.
2. Методические указания к проведению практических занятий по курсу «Педагогика и методика воспитательной работы» для студентов. / Сост. Л.С. Нечепоренко. – Харьков: ХПУ, 1987. – 23 с.
3. Методика воспитательной работы: Учеб. Пособие для студентов. / Под. Ред. В.М. Коротова. – М.: Просвещение, 1990. – 175 с.
4. Нечепоренко Л.С. Педагогика. Учебное пособие (Краткий курс для иностранных студентов и аспирантов). – Харьков: ХНУ, 2006. – 250 с.
5. Нечепоренко Л.С. Онтопедагогіка та інвайронментальна педагогіка: Навч. Посібник. – Харків: Основа, 2001. – 238 с.
6. Нечепоренко Л.С. Методологічні засади теорії і практики педагогічної майстерності. Монографія. – Х.: Видавничий центр ХНУ, 2004. – 128 с.
7. Нечепоренко Л.С. Педагогічна майстерність. Монографія. – Харків: Видавничий центр ХНУ, 2009. – 276 с.
8. Педагогическая практика: программа и методические рекомендации. (Для студентов, учителей, методистов-руководителей пед. практики) – Харьков: ХГУ, 1990. – 109 с.
9. Тема для классного часа: Книга для учителя. Сост. А.С. Ряшина – М.: Просвещение. 1990. – 191с.
10. Нечепоренко М.В. Педагогічна практика. Методичні рекомендації. (Для студентів, учителів, методистів, керівників педагогічної практики). – Х.: ХНУ, 2007. – 20 с.
11. Соловейчик С. Педагогика для всех. Книга для учителей. М.: Детская литература, 1987, – 365 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Загальні завдання студента-практиканта	4
Робота студента-практиканта як класного керівника в школі	5
Тематика виховних годин	7
Підготовка й проведення виховних заходів	9
Основні види виховних заходів	12
- виховні години	13
- тематичні вечори	13
- походи й подорожі по рідному краю	13
- культпоходи	13
- робота гуртків художньої самодіяльності	14
- літературно-художні конференції	14
Робота з батьками	14
- батьківські збори	15
- відвідування учнів	15
- спільні виховні заходи сім'ї і школи	15
Схема аналізу проведення результатів виховного заходу	16
Література	18

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

АВТОР: **Нечепоренко Максим Васильович**, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки Харківського національного універси-
тету імені В.Н. Каразіна

ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ

Методичні рекомендації
(для студентів, учителів, методистів,
керівників педагогічної практики)

ХНУ, м. Харків, пл. Свободи, 4

Підписано до друку 04.03.2011 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,16. Обл. вид. арк. 0,68.

Віддруковано в друкарні № 18 ПЗ.
61052, м. Харків, вул. Червоноармійська, 7.
Свідоцтво ХК № 34 від 27.06.2001 р.
Наклад 300 прим. Замовлення № 229.